

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

چک لیست نظارت بر ایمنی کارگاه

نویسندگان:

مهر داد لاهوتی

دبیر کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی
دبیر کمیسیون مدیریت بحران مجمع عالی نخبگان ایران

سعید نعمتی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی قزوین
دبیر کارگروه عمران و دبیر کمیسیون آموزش و ترویج مجمع عالی نخبگان ایران

سازمان ایستایس

سرشناسه:	: نعمتی، سعید، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: چک لیست نظارت بر ایمنی کارگاه / نویسنده سعید نعمتی.
مشخصات نشر	: تهران: فدک ایساتیس، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص.
شابک	: ۵۵۰۰۰ ریال (چاپ دوم) : ۹ - ۴۷ - ۵۲۰۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: کارگاه‌های ساختمانی -- پیش‌بینی‌های ایمنی -- فرم‌ها و پرسشنامه‌ها
شناسه افزوده	: لاهوتی، مهرداد، ۱۳۴۰ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ چ ۸ / ن ۴۴۳ / ت ل
رده بندی دیویی	: ۶۹۰/۲۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۰۴۶۶

چک لیست نظارت بر ایمنی کارگاه

نویسندگان	: مهرداد لاهوتی - سعید نعمتی
مدیر فنی و تولید	: مجیدرضا زروئی
نوبت چاپ	: دوم - ۱۳۹۰
شمارگان	: ۱۵۰۰
چاپ و صحافی	: گنج‌شایگان
قیمت	: ۵۵۰۰۰ ریال
شابک	: ۹ - ۴۷ - ۵۲۰۳ - ۶۰۰ - ۹۷۸

دفتر انتشارات : تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردبیهشت - بین‌لبافی نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰ (۱۲۶ قدیم)
 تلفن: ۶۶۴۸۲۲۲۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶ - ۶۶۴۶۵۸۳۱
 نمایندگی تهران : خیابان انقلاب - نبش ۱۲ فروردین - پلاک ۱۳۱۲ - انتشارات صانعی
 تلفن: ۶۶۴۰۹۹۲۴ - ۶۶۴۰۵۳۸۵
 فروشگاه یزد: میدان آزادی (باغ ملی) - ابتدای خیابان فرخی - جنب مجتمع ستاره
 تلفن: ۶۲۲۷۴۷۵ - ۶۲۲۶۷۷۱ - ۶۲۲۶۷۷۲
www.fadakbook.ir - info@fadakbook.ir

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به انتشارات فدک ایساتیس می‌باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از انتشارات فدک ایساتیس ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

معاونت حقوقی
 انتشارات فدک ایساتیس

مقدمه

نظارت بر کارهای ساختمانی یکی از پرمخاطره‌ترین و در عین حال پر مسئولیت‌ترین مشاغل مرتبط با صنعت ساختمان است. از حفظ ایستایی ساختمان گرفته تا صحت اجرای عملیات و از کنترل صورت وضعیت‌های تهیه شده تا صدور گواهی پایان کار ساختمان، همه و همه از وظائف قانونی و عرفی مهندسان ناظر به‌شمار می‌آیند. در این میان حفظ ایمنی پروژه‌های ساختمانی از جمله وظائف اصلی این افراد است. از طرفی وسعت و گستردگی سایت‌های اجرائی و تنوع عملیات ساختمانی موجب می‌گردد که عملاً نتوان آن‌چنان که باید و شاید بر کنترل سطح ایمنی کارگاه‌ها، نظارت نمود. تنوع دستورالعمل‌ها، آئین‌نامه‌ها و شرایط حقوقی حاکم بر طرح‌ها نیز باعث می‌شود که در عمل مهندسان ناظر علی‌رغم خواسته باطنی خود، تأثیر کمی بر نکات ذیربط با ایمنی داشته باشند. از این رو نویسندگان این مجموعه با تکیه بر تجارب نظارتی خویش در بخش‌های مختلف پروژه‌های عمرانی، بر آن شدند تا با تهیه «چک لیست نظارت بر ایمنی کارگاه»، فرآیند نظارت بر کارهای ساختمانی را به‌صورت سیستماتیک و مدیریت‌شده درآورند.

قاعدتاً مبنای یک چنین کاری باید بر ضوابط لازم‌الاجرا قرار گیرد. لذا مبحث دوازدهم مقررات ملی ساختمانی ایران، اساس تهیه این چک لیست قرار گرفت. ضمن اینکه از تجارب موجود و سایر دستورالعمل‌های ایمنی و بهداشت حرفه‌ای داخلی و بین‌المللی در تهیه این مجموعه استفاده شده است. با این حال مهندسان ناظر محترم باید به این نکته توجه داشته باشند که چک لیست حاضر حاوی حداقل نکات ایمنی قابل توجه در کارگاه‌ها است. بدیهی است هر پروژه‌ای برحسب ماهیت خود مشمول نکات ایمنی منحصربه‌خود بوده و باید در عمل ملاک نظارت قرار گیرند، لذا نویسندگان این کتاب هیچگونه مسئولیتی در قبال نتایج حاصل از استفاده از این چک لیست برعهده نخواهند گرفت.

ساختار این کتاب بدین‌صورت طراحی شده که در برابر هر ردیف کنترلی ۳ ردیف برای علامت زدن تعبیه شده است. معنای این ساختار آن است که ناظرین می‌توانند تا ۳ نوبت بازدید کارگاهی (روزانه، هفتگی یا ماهانه) از یک جلد از این کتاب استفاده نموده و در نوبت‌های بعدی نسخه دیگری را به‌همراه داشته باشند. بدیهی است که هر نسخه‌ای که هر ۳ ردیف آن تکمیل شده باشد باید به‌عنوان اسناد و مستندات در دفتر نظارت و سپس در پرونده پروژه بایگانی گردد. امید است که این کتاب به‌زودی به‌عنوان ابزاری کارآمد در دست مهندسان ناظر درآید.

در پایان از مجموعه همکاران انتشارات فدک ایساتیس، خصوصاً جناب آقای مجیدرضا زروئی مدیریت محترم آن انتشارات و زین مراتب قدردانی خود را اعلام می‌دارد. همچنین از سرکار خانم مونا غلام که حروفچینی و صفحه‌آرایی این کتاب را برعهده داشته‌اند و نیز جناب آقای مهندس رضا کرمی شاهنده سرپرست محترم دفتر فنی انتشارات فدک ایساتیس و محمد کرمی شاهنده که زحمات عملیات انفورماتیک نشر این کتاب را متقبل شده‌اند بسیار سپاسگزار می‌گردد.

نویسندگان - تهران ۱۳۸۸

فهرست مطالب

۱	..... شناسنامه پروژه
۳	..... بخش اول: تعاریف
۷	..... بخش دوم: چک لیستها
۹	..... فصل اول: چک لیست ایمنی در عملیات گودبرداری، حفاری و تمهیدات اولیه ساخت و ساز
۲۵	..... فصل دوم: چک لیست ایمنی در عملیات تخریب
۳۷	..... فصل سوم: چک لیست ایمنی مربوط به سپرها، شمعها، سازه‌های موقت، حفاظها و دست‌اندازها
۴۹	..... فصل چهارم: چک لیست نکات ایمنی مربوط به نما، داربستها و چوب بستها
۵۹	..... فصل پنجم: چک لیست مربوط به ایمنی پله‌ها، پلها و نردبانها
۶۷	..... فصل ششم: چک لیست مربوط به لوازم حفاظت شخصی، ایمنی اشخاص ثالث و مسائل کلی بهداشت حرفه‌ای
۸۹	..... فصل هفتم: چک لیست نکات ایمنی مربوط به حریق
۱۰۳	..... فصل هشتم: چک لیست نکات ایمنی مربوط به برق گرفتگی
۱۰۹	..... فصل نهم: چک لیست نکات ایمنی مربوط به بالابرها
۱۲۱	..... فصل دهم: چک لیست نصب ایمن سازه‌های فولادی
۱۲۵	..... فصل یازدهم: چک لیست نصب ایمن سازه‌های بتنی، بنایی و پیش‌ساخته
۱۳۱	..... فصل دوازدهم: چک لیست نکات ایمنی مربوط به راهروهای سرپوشیده، راههای شیبدار و گذرگاه ماشین‌آلات
۱۳۹	..... فصل سیزدهم: چک لیست نکات عمومی ایمنی مربوط به ماشین‌آلات
۱۴۷	..... فصل چهاردهم: چک لیست نکات ایمنی مربوط به تأسیسات
۱۵۱	..... فصل پانزدهم: چک لیست ایمنی در انبارداری کارگاهی

بخش اول

تعاریف